

Redovna Skupština Nezavisnog udruženja novinara Srbije 26. 12. 2020

ZAPISNIK

Prvi put u istoriji Nezavisnog udruženja novinara Srbije, zbog pandemije COVID 19, u subotu 26. decembra 2020. godine održana je onlajn Skupština NUNS-a putem Zoom platforme. Pre početka sednice imenovano je *Radno predsedništvo* u koje su izabrani Željko Bodrožić, predsednik NUNS-a i Tamara Filipović Stevanović, generalna sekretarka udruženja koja je istovremeno imenovana uz Marka Lazića i za člana *Verifikacione komisije*, dok su za zapisničare imenovani Miona Milošević i Aleksandar Arsenijević.

Izmenjene okolnosti su uslovile da je zapisnik rađen na osnovu snimka onlajn konferencije, što je na drugoj strani zahvaljujući lošem kvalitetu internet veze uticalo da su delovi pojedinih diskusija nerazumljivi ili se uopšte ne čuju. Skupštini je prisustvovalo 58 članova.

Pre zvaničnog počeka video konferencije, a na osnovu zahteva Jelke Jovanović konsultovan je advokat udruženja kako bi se utvrdilo da li je ovakvo zasedanje pravno i statutarano utemeljeno s obzirom na datum, način održavanja i potreban kvorum. Po oceni pravnika ovo skupštinsko zasedanje je legitimno budući da Statut predviđa da se Skupština mora održati do kraja godine koja sledi u odnosu na prethodno zasedanje. Istovremeno, budući da nije reč o izbornoj ili statutarnoj Skupštini, po oceni pravnika kvorum od minimum 100 prisutnih članova nije obavezujući da bi Skupština bila legitimna.

Posle izbora radnih tela Skupštine usvojen je dnevni red koji se sastojao od dve tačke:

- Izveštaj o radu NUNS-a u periodu april 2019. – decembar 2020.
- Rasprava i usvajanje Izveštaja o radu NUNS-a

Izveštaj o radu NUNS-a u periodu april 2019. – decembar 2020. podneo je predsednik udruženja Željko Bodrožić, koji je pre predstavljanja Izveštaja najavio da će nova naredna Skupština na kojoj će biti izabran i novi Izvršni odbor, budući da aktuelni radi u okrnjenom sastavu biti održana čim se budu stvorili uslovi za normalno zasedanje. On je naglasio da je onlajn tajno glasanje za članove novog IO zahtevalo velika materijalna sredstva, zbog čega je izbor članova ovog puta, mada je bio najavljen na prethodnoj Skupštini odložen do naredne Skupštine. Govoreći o stanju na medijskoj sceni Srbije između dve skupštine Bodrožić je naglasio da je pandemija uticala da do tada postojeći problemi budu još vidljiviji.

- Od poslednje Skupštine NUNS-a, održane krajem marta 2019. godine, uslovi za rad novinara i medija dodatno su pogoršani. Polovina tog perioda obeležena je pandemijom COVID-19 koja je samo ogolila već narasle probleme medijske scene u Srbiji. Napadi i pritisci na novinare koji su prisutni već godinama unazad tokom pandemije postali su vidljiviji i brutalniji, a radna prava novinara i drugih medijskih profesionalaca dodatno su ugrožena. Rad na polju medijskih politika nastavljen je u ovom periodu i tokom prethodnih godinu dana doneta je Strategija razvoja sistema javnog informisanja u Republici Srbiji do 2025. godine (u daljem tekstu Medijska strategija) i dvogodišnji akcioni plan za implementaciju strategije. Rad na Medijskoj strategiji je trajao četiri godine. Izgubljeno je dragoceno vreme jer tek sada slede izmene zakona.

NUNS se trudio da odgovori u velikoj meri zahtevima članstva ispitujući i njihove potrebe, ali i da prikuplja i objavljuje relevantne podatke i analize koje su nam pružile osnov za učešće u različitim zagovaračkim platformama i konsultativnim mehanizmima. Ovu godinu obeležila je pandemija, broj plaćenih članarina je opao, ali broj novoučlanjenih je porastao u odnosu na 2019. godinu za više od 20%. Naša pretpostavka je da je broj plaćenih članarina opao usled lošije ekonomske situacije, ali i situacije izazavne pandemijom COVID-19. Broj ljudi koji su napustili članstvo u periodu od marta 2019. do kraja 2020. godine je 30 (29 u 2019. i jedan u 2020.). Sa članstvom smo bili u stalnoj komunikaciji uživo i elektronskim putem. Članstvo smo obaveštavali i pozivali na naše događaje i događaje koji su

interesantni našoj struci, zatim o mogućnostima za podnošenje projekata, konkursima za različite nagrade, pozivali smo ih na obuke u organizaciji NUNS-a, ali i u organizaciji drugih organizacija... objasnio je Bodžić, čiji veći deo izaganja je obeležila loša internet konekcija pa je najveći deo snimka nerazumljiv.

Za diskusiju povodom Izveštaja o radu NUNS-a u periodu april 2019. – decembar 2020. prvi se javio Dragan Kremer koji je ocenio da učešće mnogo manjeg broja članova na onlajn skupštinskom zasedanju ilustruje činjenicu da novinari u Srbiji nisu dovoljno elektronski, digitalno i medijski pismeni i da nemaju dovoljno dobra sredstva za rad, što takođe predstavlja jedan od problema sa kojim se suočavaju članovi udruženja. Govoreći o usvajanju izveštaja on je predožio da se o izveštaju članovi potpuno relevantno mogu izjasniti elektronskom poštom. Kremer se osvrnuo i na broj članova NUNS-koji je naveden u Izveštaju.

-Podaci koji su navedeni u Izveštaju ukazuju da se udruženje udruženje približava brojci od 4.000 članova i ja kao i mnogo puta ranije tvrdim da nam se takvi podaci obijaju o glavu. Imamo problem kvoruma, odnosno odziva na skupštine i imamo problem da svega jedna četvrtina navedenog broja članova plaća članarinu. Takođe kada pogledate stranicu 11 Izveštaja gde je navedeno koliki je domet naloga na društvenim mrežama NUNS-a videćete da najslabiji odziv i na tviтеру i na fejsbuku imaju dva ključna događaja, *Dočekajmo presudu za ubistvo Ćuruvije* i *Novinari protiv fantoma* – poziv na protest , a koja su zahtevala fizičko prisustvo, dok se odziv svih ostalih merio desetinama hiljada pregleda. Samim tim fizički odziv je bio još manji. Ko je bio zna da je teško da se može reći da nas je bilo par desetina. Pretpostavljam da najveći broj članova imamo u Beogradu, a ovi događaji su bili u Beoradu, to ukazuje da neaktivnost i slab odziv članstva tamo gde imamo najveću bazu.

Kremer je konstatovao da je pozitivno to što NUNS učestvuje u radu tela i radnih grupa poput one za izradu Medijske strategije, Akcionog plana, ali da se njemu čini da se sve to bespotrebno razvlači, da se neprestano formiraju neke radne grupe, što po njemu predstavlja pokušaj države da zamajava javnost i kupuje vreme.

-Imam konkretno pitanje u slučaju da se ova moja konstatacija pokaže kao tačna koje glasi, ima li NUNS plan B. Ne kažem da treba da odustanemo već da smislimo šta konkretno udruženje treba da uradi.

Na kraju diskusije Dragan Kremer je postavio pitanje kada članstvo može da očekuje će izmene statuta biti predložene budući da bi one trebao da bitno poboljšaju rad udruženja.

-Poslednja dva pitanja se odnose na finasijski izveštaj u kome se ne vidi ništa što se odnosi na prodaju Medija centra, od koje pretpostavljam da NUNS ništa nije prihodovao već se očigledno rešio dugova, ali je to trebalo da bude uneto u Izveštaj? Drugo pitanje glasi šta je bilo sa dugom koji je napravljen pozajmicom od Dragana Đilasa? Da li se to otplaćuje, kada dospeva, kako ćemo da ga otplatimo?

Odgovarajući na poslednje pitanje Dragana Kremera, predsednik NUNS-a Željko Bodrožić je naveo da o pozajmici koju je Medija centar uzeo od firme Dragana Đilasa ne reba raspravljati jer se radi o pozajmici pravnog lica pravnom licu, odnosno da je prodajom Medija centra ovo potraživanje preneto na novog vlasnika.

Istovremeno Bodrožić je predložio da se diskusija ograniči na pet minuta i da na pitanja odgovara posle diskusija.

Nenad Novičić je na početku diskusije predožio da se ne usvaja Izveštaj o radu NUNS-a budući da on podrazumeva i usvajanje izveštaja o radu Izvršnog odbora. Novičić je ocenio da su sednice IO koje su u nekim slučajevima i pre pandemije održavane onlajn nelegitimne. Najveći deo nastavka diskusije Nenada Novičića, zbog slabe konekcije nije mogao da se čuje, na šta je i on sam ukazao tokom obraćanja. Između ostaog on se osvrnuo na pretodnu Skupštinu NUNS-a na kojoj je Željko Bodrožić izabran za predsednika ocenivši da je i taj izbor neegalan. Ovakav stav Novičić je obrazložio time da je budući da su sedam članova IO podneli ostavke prvo trebalo izabrati novi Izvršni odbor koji bi predložio kandidate za predsednika udruženja.

Posle Novičića za reč se javio Vukašin Obradović koji je obrazložio odluku Medijske koalicije čiji član je i NUNS da prihvate rad u Vladinoj radnoj grupi za bezbednost novinara. Obradović je podsetio da je jedan od uslova da NUNS učestvuje u radu radne grupe za izradu medijske strategije bio dijalog Vlade Srbije sa medijskim organizacijama i novinarskim udruženjima. On je istovremeno pojasnio da je kao član RG koga je akreditovao NUNS u decembru 2018. godine potpisao tadašnju verziju Medijske strategije, ali da su udruženja okupljena oko Medijske koalicije u januaru 2019. godine prekinule kontakt sa Vladom Srbije u okviru tzv. Tima za dijalog jer nijedan od 13 zahteva koje je koalicija podnela Vladi, a koji nisu imali nikakve dodirne tačke sa medijskom strategijom nije bio ispunjen. Vukašin je nakon što je obnovljen rad RG za Medijsku strategiju istupio iz iste, a NUNS je dao drugog predstavnika.

- Posle toga pokušava se da se uz podsredstvo Zaštitnika građana napravi još jedna komisija u koju bi ušlo Udruženje novinara Niša, Društvo novinara Vojvodine... kako bi se napravila prevlast u toj komisiji. Kada to nije uspelo onda je Pašalić potpisao Memorandum o saradnji sa relevantnim novinarskim i medijskim udruženjima i sindikatima. Pošto prvi pokušaj nije uspeo onda je napravljena Vladina RG za bezbednost novinara u kojoj su se našle sve relevantne organizacije i novinarska udruženja, s tim što su ovoga puta za razliku od Stalne radne grupe za bezbednost novinara koja je ranije formirana dodate i organizacije poput RAB-a ali SINOS-a kao predstavnik sindikata. Vlada Srbije je, po mom mišljenju sa kojim se retko ko slaže, sa ovom komisijom-RG učinila ono što nije uspela tri ili četiri godine, a to je da i u ovoj komisiji-RG napravi balans ili prevlast što se da videti na osnovu toga ko su članovi ove komisije.

Obradović je podsetio da je onog dana 2019. godine kada je prekinut razgovor između Vlade Srbije i predstavnika novinarskih udruženja tačka dva dnevnog reda je bila prestanak vredanja novinara i govora mržnje. Istog dana objasnio je Obradović u Skupštini Srbije karikaturista Predrag Koraksić Koraks se našao na meti uvreda poslanika vladajuće većine. On je istakao da se sada radi na pravljenju Komisije za bezbednost novinara sa Vladom koju je formirala partija čiji poslanici svakodnevno u skupštini demonstriraju govor mržnje. Obradović je postavio pitanje predsedniku NUNS-a da li je udruženje poništilo odluku o prestanku saradnje sa Vladom Srbije koja je u suštini nova stara Vlada i šta se dešava sa 13 zahteva koje su predstavnici novinarskih udruženja postavili Vladi, a koji su podjednako aktuelni kao i u vreme kada su postavljeni. Vukašin Obradović je izrazio sumnju da se članstvom u ovoj Komisiji NUNS dovodi u opasnost da pod uticajem OEBS-a i drugih uđe u nešto od čega će korist imati samo vlast.

Posle Vukašina Obradovića za reč se javio Filip Mladenović koji je učesnike skupštinske debate obavestio da je Medijskom strategijom predviđeno da prvi cilj bude poboljšanje socialno ekonomskog položaja novinarki i novinara i poboljšanje profesionalnih uslova za rada. On je objasnio da je usvajanjem Akcionog plana predviđeno da granski kolektivni ugovor treba da bude potpisan i primenjen do kraja 2022. godine. Mladenović se osvrnuo i na poglavlje 19. o pristupanju EU koje ne može biti zatvoreno ukoliko se ne potpišu granski kolektivni ugovori za sve delatnosti uključujući i medijsku. Mladenović je naglasio da NUNS sada mora da "pritisne" novu ministarku kako bi se ugovor što pre potpisao. Mladenović je pohvalio način na koji je prezentovan finansijski izveštaj udruženja, dodajući da jedine zamerke ima na oficijelni sajt NUNS-a koji je zastareo u svakom smislu, postavljajući pitanje za šta je tokom 2019. godine dato 119.000 dinara na ime održavanja sajta koji je u takvom stanju.

Generalna sekretarka NUNS-a Tamara Filipović Stevanović je povodom Mladenovićevog pitanja o izgledu sajta obavestila učesnike Skupštine da je u toku izrada nove internet prezentacije NUNS-a, koju je finansirao IREX. Međutim kako je istakla sekretarka rok za izradu je probijen i da se u udruženju nadaju da će novi sajt biti završen tokom januara ali da to ne zavisi od NUNS-a budući da je ugovor sa programerskom firmom potpisao IREX.

Reč je posle Filipa Mladenovića dobila Jelka Jovanović koja je podržala stavove Dragana Kremera. Ona je naglasila i da deli sve strepnje koje se odnose na rad i ulogu komisija koje za temu imaju bezbednost novinara, međutim po njoj je u ovom trenutku Statut NUNS-a i njegove izmene su nešto od primarnog značaja pre svega u delu koji se odnosi na onlajn sednice i odlučivanje kako bi

ovakav način zasedanja i odlučivanja, a što nije u sadržaju trenutno važećeg Statuta, dobili legitimitet. Istovremeno ona je navela da očekuje da će se ubuduće poštovati rokovi, da će skupštinski materijal članovima biti dostavljen na vreme, da će baza podataka biti sređena kako bi se precizno znalo koliko zaista NUNS ima članova. Kao ilustraciju nedovoljnog rada na animaciji i aktivaciji članstva ona je navela činjenicu da je više od šest stotina članova platilo članarinu a da u radu ove Skupštine učestvuju njih pedesetak. Na drugoj strani Jovanovićeva je upozorila da udruženje mora da izađe iz svojih okvira, odnosno da je nedopustivo da njegov rad promoviše samo predsednik već da u medijima treba da se pojavljuju i članovi Izvršnog odbora koji bi uskoro trebalo da bude kompletan jer svođenje udruženja na rad u digitalnim okvirima preči da uništi NUNS. Stoga je njen predlog bio da se na ovom zasedanju iskristališu kvalitetne promene Statuta koje bi dovele do unapređenja rada udruženja.

Sledeći diskutant je bio Slobodan Stanković čiji broj članske karte je 1720, koji je naveden budući da postoje dva člana sa istim imenom i prezimenom. Stanković je podržao izveštaj o radu NUNS-a koji je ocenio sažetim i informativnim. Stanković je kao pozitivnu činjenicu naveo da je udruženje dobilo nove članove. On je podržao onlajn sednice i glasanje putem imejla.

Stojan Marković se osvrnuo na diskusiju Vukašina Obradovića navodeći da podržava njegove stavove budući da je i sam u velikoj dilemi kada je reč o efektima i svrsishodnosti učešća NUNS-a u radu radnih grupa i komisija koje je formirala Vlada Srbije. Marković je objasnio da se članovi radnih grupa iz redova NUNS-a suočavaju sa pritiscima udruženja i inostranih partnera uprkos činjenici da će, kako je objasnio, se možda desiti, kada je Medijska strategija u pitanju, da će pre početi da se radi na novoj nego što će aktuelna početi da se primenjuje. On je predložio da se i na nivou Medijske koalicije pokrene razgovor o daleljem učešću u radu komisija i radnih grupa budući da dosadašnja praksa ukazuje na besmisao daljeg učešća. Marković je ocenio da ništa bolja situacija nije ni kada se govori o projektnom sufinansiranju medijskih projekata od javnog interesa s obzirom na to država u komisije imenuje ljude diskutabilnih profesionalnih kvaliteta koji učestvuju u radu desetina komisija širom Srbije. Stojan Marković je na kraju diskusije objasnio da je u dilemi da li prepustiti vlasti da kao partnere ubuduće ima raznorazna udruženja i organizacije ili da se Vladi postavi uslov da članovi komisija i radnih grupa mogu da budu udruženja koja po broju članova i kvalitetu svog članstva mogu da budu partneri.

Nenad Kovačević koji je sledeći dobio reč takođe je izneo stav da predstavnici NUNS-a ne treba da učestvuju u radu bilo koje komisije ili radnog tela čiji osnivač je Vlada Srbije ili u komisijama koje osnivaju lokalne samouprave a koje odlučuju o sufinansiranju medijskih projekata od javnog interesa. Kovačević je objasnio da je ovaj njegov zvanični zahtev direktna posledica svega onoga kroz šta su prošli predstavnici udruženja, a o čemu su izvestili učesnike skupštine, zbog čega je on mišljenja da NUNS ne treba više da učestvuje u političkim igrama koje se kriju iza rada tih i takvih komisija. On je dodao da ne vidi način na koji članovi NUNS-a koji su angažovani u radu radnih tela i komisija mogu da utiču na bilo šta što se tiče novinarske profesije jer je uticaj udruženja u međuvremenu neutralisan osnivanjem čitavog niza kvazi novinarskih i medijskih organizacija koje Vlada uključuje u rad komisija a koje imaju više predstavnika od relevantnih udruženja i asocijacija, što po njemu nimalo nije slučajno. Kada je, kako je objasnio, kao član IO NUNS-a pre nekoliko godina istupio sa stavom da NUNS nema potrebe da učestvuje u tim političkim igrama rečeno mu je da udruženje treba da u tim komisijama ima svoje ljude kako bi videli kako sistem funkcioniše iznutra. Na kraju diskusije Nenad Kovačević je zvanično predložio da NUNS definitivno napusti sve komisije čiji je osnivač Vlada Srbije i lokane samouprave.

Za repliku se javio Filip Mladenović tvrdeći da se vreme i energija gube na sporedne stvari i da je on protiv povlačenja NUNS-a iz komisija i radnih grupa tvrdeći da NUNS mora da ima svoje "trojanske konje" posebno kada je u pitanju Radna grupa za Akcioni plan i sprovođenje Medijske strategije. Mladenović je objasnio da se što pre mora doneti Granski kolektivni ugovor kojim će se animirati članstvo budući da će usvajanjem ovog ugovora članovi dobiti socijanu i ekonomsku sigurnost, a za šta će biti zaslužan i NUNS jer su njegovi predstavnici učesovali u procesu njegovog donošenja.

Odgovarajući na repliku Filipa Mladenovića, Kovačević je postavio pitanje šta je članstvom u komisijama i radnim telima urađeno dobro osim što je nekome dat legitimitet, a da novinarska profesija

zauzvrat nije dobila ništa. Kovačević je istakao da on ne želi da izigrava ničijeg trojanskog konja, podsetivši da je stav sličan onome koji je izneo Mladenović čuo pre neoliko godina a da se time ništa nije dobio, osim što je NUNS kod nekih kolega izgubio legitimitet, ilustrujući to činjenicom da Skupštini prisustvuje svega pedeset dvoje članova.

Dragan Janjić, koji je sledeći dobio reč, se složio da Vlada neprekidnim formiranjem nekih radnih grupa i komisija pravi "gimnastiku" koja za cilj ima da se Briselu i Vašingtonu pošalje poruka kako oni rade na uređenju medijske scene a u praksi rade potpuno suprotno. Na drugoj strani Janjić je istakao da je skeptičan u odnosu na predlog da NUNS napusti članstvo u komisijama i radnim grupama koje je osnovala Vlada Srbije. Janjić je izneo stav da članovi komisija moraju imati aktivan odnos u komisijama tako što će neprestano iznositi u javnost ono što se dešava kao i zahteve udruženja.

Budući da se veza prekinula pa učesnici nisu mogli da čuju Dragana Janjića, reč je ponovo dobio Vukašin Obradović. Obradović je pojasnio stav koji je izneo u svom prvom obraćanju ističući da on nije za prekid komunikacije sa Vladom Srbije, već da insistira na tome da se razgovara o 13 zahteva koji su svojevremeno postavljeni i da NUNS ne treba da učestvuje u Vladinim telima dok se ti zahtevi ne reše. On je podsetio da je Vlada pošto je NUNS kako bi pokazao dobru volju ušao u Komisiju za bezbednost novinara odgovorila tako što je reanimirala TANJUG i dodatno otežala situaciju FONET-u i Beti. Obradović je odgovorio i na repliku Fiiipa Mladenovića ocenivši je kao sindikano pitanje, a da su zahtevi Nenada Kovačevića i njega isključivo profesionalnog karaktera. On je ujedno postavio pitanje da i je novinarima bolje nego prethodne godine i čime je onda Vlada zaslužila da joj se daje kredibilitet tako što će NUNS učestvovati u radu njenih komisija?

Budući da je veza uspostavljena ponovo je reč dobio Dragan Janjić koji je objasnio da se on u potpunosti saže sa stavom da Vlada radi svoj posao i da se stanje pogoršava u praksi a što vlast pokušava da prikrije radom raznih komisija, ali da NUNS mora da što više upozna javnost sa stanjem u medijskoj sferi jer u ovom trenutku kada srpska opozicija faktički ne postoji a EU je krajnje uzdržana povodom tog pitanja, javnost je jedini pravi saveznik.

Posle Janjića reč je dobila Nada Budimović, koja je prokomentarisala, kako je objasnila dve ključne teme koje su se iskristalisale tokom prethodnih diskusija, a odnose se na učešće predstavnika NUNS-a u radu vladinih komisija i komisija koje odlučuju o sufinansiranju medijskih projekata od javnog interesa. Ona je objasnila da se početna ideja kojom se rukovodio IO NUNS-a bazirala na stanovištu da ukoliko udruženje drži do legaliteta ono mora saradivati sa državnim institucijama bez obzira koja je politička opcija na vlasti, odnosno učestvovati u radu komisija koje oni oforme, ali ne kao nemi posmatrač koji će ćutke prelaziti preko odluka koje su u direktnoj koliziji sa interesima novinarske profesije i medija. Stoga mi moramo izaći u javnost sa jasnim stavom da ukoliko u Narodnoj skupštini ne prestanu vređanje, govor mržnje i pretnje novinarima kažemo da nećemo ući u pomenutu komisiju. Mislim da bojkot komisije nije rešenje jer se udruženju i njegovom daljem radu u tom slučaju može desiti da ostanu nevidljivi u javnosti. Mi moramo biti glasni i jasni kada su te stvari u pitanju koristeći svaku priliku da ukažemo da ta i takva komisija nije ono što se od nje očekivalo već šminka Vladi koja na taj način nastoji da zamaskira stvarnu sliku o stanju i problemima sa kojima se mediji i novinarska profesija suočavaju u ovom trenutku.

Što se tiče učešća u radu komisija za sufinansiranje medijskih projekata od javnog interesa Nada Budimović je upozorila da bi sve dok se ne promeni sistem sufinansiranja, objašnjavajući to stavom ogromne većine lokalnih medija, to bilo kontraproduktivno. Ona je objasnila da nezavisni lokalni mediji u sučaju da u komisijama nema članova NUNS-a ne bi dobili ni dinara. Nada Budimović je istakla da članovi udruženja angažovani u radu komisija u slučajevima da ne uspeju da se izbori za ravnopravan tretman nezavisnih medija treba da to iznesu u javnost i neprestano potenciraju na tome. Na kraju diskusije Budimovićeva je osvrnuvši se na izlaganja Nenada Kovačevića i Fiiipa Mladenovića naglasila da nije dobro odvajati sindikalne teme od tema slobode medija jer veliki deo članstva, koji u svojim redakcijama nemaju sindikat NUNS između ostalog doživljavaju i kao sindikat očekujući od udruženja da za njih uradi ono što bi trebalo sindikat, dodajući da NUNS ne može da se bavi sindikalnim radom ali da za svoje članstvo može da iznađe neki model sindikalnog organizovanja.

Generalna sekretarka NUNS-a Tamara Filipović je komentarišući stav Nade Budimović koji se odnosio na sindikalno organizovanje objasnila da udruženje saraduje sa Sindikatом Nezavisnost i da očekuje, budući da je Svetozar Raković bivši generani sekretar udruženja angažovan u tom sindikatu, da saradnja u narednom periodu bude još intezivnija.

Kada je reč o učešću članova NUNS-a u radu komisija i radnih grupa Tamara Filipović je obavestila učesnike Skupštine da je IO NUNS-a već angažovao svoje predstavnike u pomenutim radnim grupama i komisijama, objasnivši to činjenicom da je nemoguće-nije predviđeno da NUNS bude samo posmatrač. Odnosno da će Medijska koalicija izneti zatev da se prestane sa orkestriranom kampanjom protiv slobodnih medija i novinara koju već duže vremena sprovode neki nosioci javnih funkcija.

Pošto više nije bio prijavljenih za diskusiju reč je dobio Žejko Bodrožić predsednik NUNS-a koji je objasnio da je rukovodstvo udruženja na početku godine imalo ambiciozne planove naročito kada je reč o ažuriranju baze podataka članstva i da prihvata odgovornost jer to nije završeno, budući da je taj posao silom prilika potisnut u drugi plan zbog okolnosti koje se odnose na COVID-19 pandemiju.

Predsednik udruženja je na sebe prihvatio i odgovornost za činjenicu da izmena statuta NUNS-a još uvek nije urađena. Bodrožić je tim povodom obećao da će do prve naredne skupštine udruženja Radna grupa za izradu statuta završiti svoj posao.

Komentarišući diskusije koje su se odnosile na učešće predstavnika NUNS-a u Radnoj grupi za bezdenost novinara Bodrožić je objasnio da su predstavnici udruženja svojevremeno napustili tu Stalnu radnu grupu ali da su se kasnije u dogovoru sa partnerima vratili i da im je uspelo da neke stvari pomere sa mrtve tačke, ali da i dalje postoje opstrukcije tužilaštva. On je naveo da udruženje istovremeno trpi stalni pritisak inostranih partnera koji očekuju da NUNS bude involviran u komisijama i radnim grupama mada je jasno da je udruženje tu iskorišćeno kao pokriće kojim se želi pred Briselom pokazati da vlast nešto radi na usavršavanju medijskih zakona i poboljšanju položaja novinara. Bodrožić je naglasio da se u tom delu u potpunosti slaže sa stavovima Vukašina Obradovića, ali je naglasio da treba uzeti u obzir da NUNS opstaje zahvaljujući projektima koje mu obezbeđuju inostrani partneri koji ne insistiraju na tome da udruženje učestvuje u radu vladinih komisija i radnih grupa ali da to neprestano preporučuju uprkos činjenici da ova radna tela predstavljaju fingiranje normalnog stanja u medijskoj sferi.

Osvrnuvši se na sufinansiranje medijskih sadržaja od javnog interesa na lokalnu, predsednik NUNS-a se složio sa konstatacijom da se od grada do grada, opštine do opštine realizuje jedan kriminalni projekat ali da je veliko pitanje da li će se sa bojkotom sufinansiranja složiti članovi udruženja kojima je novac dodeljen na konkursima jedini način da opstanu. Bodrožić je objasnio da je situacija drastično lošija kada je reč o konkursima koje raspisuju lokalne samouprave, gde su mediji bliski vlasti neprikosnoveni kada je reč o dodeli sredstava, nego kada su u pitanju konkursi koje raspisuje Ministarstvo kulture. Bodrožić je ocenio da se udruženje našlo pred dilemom da li biti scenografija u predstavi u kojoj vlast pokušava da pred inostranim faktorima prikrije sveukupnu medijsku situaciju ili izaći iz svega i povući se u ilegalu. Kako je predsednik NUNS-a objasnio sve ovo je iniciralo odluku da se za sada sačeka da se vidi šta će se desiti, budući da su i NUNS i njegovi partneri skeptični prema nameri vlasti da u delo sprovede ono što je najavila prilikom formiranja Komisije za zaštitu novinara. Bodrožić je istovremeno najavio da će na predstojećoj sednici IO biti doneta odluka o tome da li će udruženje napustiti rad u komisijama i radnim telima, ali da posle toga mora biti održan sastanak sa partnerskim uduženjima, budući da nije poenta da samo NUNS napusti radna tela, već ako se donese takva odluka da to isto učine i partneri čime bi odluka o napuštanju dobila na težini.

Za repliku se javio Vukašin Obradović koji je objasnio da se on ne zalaže za potpuni prekid odnosa sa Vladoom, već da je njegov predlog da NUNS i njegovi partneri svoj rad u komisijama i radnim grupama uslove jasnim zahtevima za čije ispunjenje ne postoje nikakve zakonske prepreke već se sve svodi na postojanje ili nepostojanje političke volje. On je ponovio da dok se ti zahtevi ne ispune ne treba učestvovati u radu pomenutih komisija i radnih tela u koje su predstavnici NUNS-a involvirani samo zato da bi vlast postigla rejting kod OEBS-a ili Evropske komisije. Nada Budimović koja je dobila reč posle Obradovića je pojasnila da je njen stav koji je iznela u diskusiji, a koji se odnosi na

nužnost saradnje sa državnim institucijama i iznošenje svega negativnog u radu tih institucija u javnost krajnje principijelan.

Ljiljana Stojanović članica obe radne grupe za bezbednost novinara (SRG i Vladina grupa) koja se sledeća javila za reč je istakla da ukoliko se donese odluka o napuštanju radnih grupa i komisija treba biti principijelan i izaći iz svih radnih tela, kako se ne bi dogodilo, kao što je to bio slučaj kada je NUNS pre nešto više od godinu dana napustio rad u komisijama za ocenu medijskih projekata, da cenu opet plate nezavisni lokalni mediji koji su bili skrajnuti prilikom raspodele budžetskih sredstava namenjenih finansiranju medijskih projekata. Ona je podsetila da tom prilikom, barem u sredini gde živi i radi, nijedan projekat nezavisnih medija nije odobren, mada su prethodnih godina njihovi projekti odobravani kada su u komisijama radili predstavnici nezavisnih medijskih udruženja koji su kontrolisali rad komisija, pa je nemoguće da tada baš nijedan projekat nije zadovoljavao kriterijume.

Govoreći o radu u Stalnoj radnoj grupi za bezbednost novinara Ljiljana Stojanović je objasnila da je rad u njoj tako koncipiran da predstavnici Medijske koalicije imaju odrešene ruke kada je reč o podnošenju predloga, ukazivanju na one koji ugrožavaju bezbednost novinara i insistiranju na tome da Tužilaštvo preduzme potrebne mere kako bi počinioci bili kažnjeni u skladu sa zakonom. Ona je istovremeno upozorila da nezavisni mediji, bez obzira na pritiske pod kojima rade, moraju da se pridržavaju novinarskog kodeksa. Stojanovićka je podržala predlog Dragana Janjića da predstavnici Medijske koalicije u ovom trenutku treba da ostanu u radnim telima i komisijama ali da pre svakog sastanka treba da se dogovore o stavovima koje će tamo zastupati i zahtevima koje će uputiti Vladi kao osnivaču Stalne radne grupe, budući da je očigledno da je vlastima stalo da inostranim institucijama pokažu da Radna grupa nešto zaista radi. U tom smislu Ljiljana Stojanović je predložila da se već na prvoj narednoj sednici insistira da Radna grupa pošalje pismo predsedniku vladajuće stranke u kome bi od njega zahtevala da se u Skupštini Srbije sankcionišu govor mržnje i vređanje novinara, a da se u slučaju da takav zahtev bude ignorisan, predstavnici Medijske koalicije u svakom trenutku mogu napustiti ovo i sva ostala radna tela i komisije.

Posle diskusije Ljiljane Stojanović, Tamara Filipović Stevanović je obavestila učesnike da je u međuvremenu dobila pravno pojašnjenje koje se odnosi na kvorum i legitimitet usvajanja izveštaja o radu udruženja u kome se navodi da učesnici u onlajn zasedanju mogu da glasaju ali i da se ostavi mogućnost ostalim članovima da se o izveštajima izjasne putem elektronske pošte do 31. decembra posle čega će biti sabrani svi glasovi.

Jelka Jovanović je repricirala Filipu Mladenoviću navodeći da u potpunosti podržava njegov odnos prema kolektivnom ugovaranju ali da na osnovu njenog iskustva kada je reč o odnosu novinara prema svojim pravima i o medijima i načinima angažovanja, smatra da bi polovina medija u slučaju usvajanja kolektivnog ugovora neće biti u stanju da ispune ono što radnim ugovorima bude propisano. Jovanovićeva se istovremeno osvrnula na celokupan tok današnje diskusije postavljajući pitanje da li je NUNS za potpunu ili usovljenu saradnju sa državnim institucijama ili ne. Ona je istakla da sa današnje Skupštine NUNS – a članstvu mora biti upućen neki predlog, bez obzira na skroman broj učesnika, kako bi se članovi izjasnili o daljim koracima udruženja kada je reč o daljoj saradnji ili nesaradnji sa državnim institucijama.

Za reč se posle Jelke Jovanović javio Nenad Novičić koji je naveo da je dnevnim redom koji je članovima prosleđen 12. decembra bilo predviđeno da se učesnici Skupštine izjasne o izveštajima i radu NUNS – a. Pozivajući se na član 60. stav 3. Statuta NUNS – a Novičić je objasnio da učesnici Skupštine treba da se izjasne i o radu Izvršnog odbora udruženja. On je istakao da se izveštajem o radu NUNS – a godinama unazad pokriva nerad IO. Novičić je tim povodom objasnio da je IO dao štur izveštaj o radu, a da je svojevremeno prilikom izbora novog predsednika obećano da će se sednice IO snimati kako bi članovi udruženja imali uvid u to o čemu se raspravljalo i kako se koji član opredeljavao prilikom glasanja o tačkama dnevnog reda. Osvrćući se na naknadni predlog dnevnog reda koji je članovima dostavljen 24. decembra Novičić je istakao da se iz diskusija tokom Skupštine moglo zaključiti da većina učesnika nije ni pročitala predloženi dnevni red i izveštaje, što je kako je objasnio, posledica kratkog vremenskog roka budući da je dostavljen dva dana pre Skupštine NUNS-a. Novičić je upozorio da u Statutu ne postoji kategorija Izveštaj o radu NUNS – a već Izveštaj o aktivnostima, pa je

izjašnjavanje o Izveštjima o radu faktički nestatutan, o čemu se na ovoj Skupštini ne može glasati. Istovremeno Novičić je podsetio da je još 1. decembra tražio da Akcionioni plan za sprovođenje Medijske strategije bude objavljen u celosti kako bi članovi udruženja imali uvid u to u stavove predstavnika NUNS –a koji su u njegovoj izradi učestvovali, što Sekretarijat udruženja nije prihvatio obećavši da će to biti izneto na IO udruženja i da ću o tome biti informisam što se do danas nije dogodilo.

Tamara Filipović Stevanović je posle Novičićeve diskusije stavila na glasanje predlog da se o izveštajima o radu udruženja može glasati i putem elektronske pošte do 31. decembra i da se učesnici Skupštine o njemu u četvrtu izjasne u naredna dva minuta. Filipović Stevanović je tom prilikom objasnila da je model po kome bi se prvo izjasnili oni koji su protiv predloga, a zatim oni koji su uzdržani što bi značilo da svi ostali učesnici podržavaju predlog preuzet sa Skupštine Evropske federacije novinara koja je takođe održana preko Zum platforme. Po isteku dva minuta Nenad Novičić se izjasnio protiv, uzdržanih nije bilo tako da je ovaj predlog usvojen. Predsednik NUNS – a Željko Bodrožić je odgovarajući na diskusiju Nenada Novičića istakao da rukovodstvo NUNS – a ne radi ništa protivstatutarno i ne skriva ništa od članstva udruženja. Bodrožić je naveo da na sebe prihvata odgovornost za sve ono što je pogrešno ili za ono što do kraja nije urađeno, ali da u tome nema nikakve namere da se radi protiv statuta i zakona, ali da je aktuelna pandemija u mnogome uticala na normalan rad NUNS – a. Ilustraciju za otežane uslove rada, kako je istakao Bodrožić, predstavlja i ova Skupština na kojoj se očekivalo onlajn učešće najmanje sto članova.

Izveštaj o radu NUNS-a u periodu april 2019. – decembar 2020. Usvojen je sa 55 glasova ZA, dva uzdržana i jednim protiv. Tokom onlajn glasanja nakon održane Skupštine još 30 članova je glasalo za usvajanje Izveštaja o radu NUNS-a u periodu april 2019. – decembar 2020.

Dragan Janjić, koji se sledeći javio za reč, je povodom predloga Nenada Novičića da se sednice IO NUNS – a snimaju je podražao ovaj predlog pod uslovom da za njegovu realizaciju postoje tehničke mogućnosti.

Željko Bodrožić je objasnio da se već radi na tome da se putem projekta obezbede sredstva za nabavku opreme neophodne za onlajn prenos sednica IO, najavljujući da će već u januaru članovi udruženja moći da putem interneta prate zasedanja Izvršnog odbora.

Za reč se ponovo javio Nenad Novičić koji je ponovio da je u svojoj diskusiji argumentovano kritikovao rad IO tvrdeći da je ovaj organ udruženja nastavio sa praksom kakva je bila i pre izbora Bodrožića za novog predsednika NUNS – a. Novičić je naveo da članstvu uprkos njegovom zahtevu još niko nije odgovorio kolika su primanja i prinadležnosti predsednika kakav je njihov status u materijalnom pogledu.

Reagujući na diskusiju Nenada Novičića, Stojan Marković je njegove stavove ocenio kao krajnje neodgovorne, naročito u sklopu tvrdnje da se u udruženju kriju podaci kolika je plata predsednika ili radnika Sekretarijata.

Dragan Kremer je predožio da u zapisnik sa Skupštine budu uvršteni stavovi i predlozi izneseni u četvrtu. Istovremeno Kremer je apelovao na smanjenje ostrašćenosti prilikom iznošenja stavova o učestvovanju ili neučestvovanju u radnim telima koje osniva Vlada, budući da je, kako je objasnio, potpuno legalno i jedno i drugo. Kremer se osvrnuo i na diskusiju Stojana Markovića tvrdeći da nema ničeg sramotnog u pitanju kolika je plata nekog funkcionera udruženja budući da oni koji plaćaju članarinu imaju puno pravo to da znaju bez obzira na obim posla koji obavljaju. On je zamerio što se u finansijskom izveštaju ne navode ti podaci, ne, kako je rekao, pod imenom i prezimenom već pod ugovorom na osnovu čega se plate, autorski honorari i ostale prinadležnosti isplaćuju.

Budući da se više niko nije javljao za diskusiju Tamara Filipović Stevanović, generalna sekretarka NUNS-a je rezimirala predloge koji su izneti tokom diskusija. Prvi predlog koji se iskristalisao, kako je rekla je, ispostavljanje neke vrste zahteva od čijeg ispunjenja bi zavisilo dalje učešće predstavnika udruženja u radu radnih grupa i komisija čiji osnivač je Vlada. Drugi predlog je predlog Filipa Mladenovića da se na svaka dva meseca organizuju tematske sednice sa članovima

uživo ili onlajn. Dragan Kremer i Nenad Novičić su predložili da se ubuduće u finasijskom izveštaju prezentuju primanja radnika u Sekretarijatu.

Za reč se javila Jelka Jovanović koja je od radnog predsedništva zatražila pojašnjenje o tome šta je konačan zaključak ove skupštinske sednice i da li je u njega uvršten zahtev za promenu Statuta koje podrazumevaju da su elektronske sednice podjednako legalne i legitimne.

Generalna sekretarka NUNS – a Tamara Filipović Stevanović je podsetila da je predlog Jelke Jovanović već predviđen da bude ugrađen u novi Statut udruženja, ujedno se izvinuvši učesnicima Skupštine i članstvu što posao oko izmene ovog akta uprkos obećanjima i očekivanjima još nije završen. Ona je podsetila da će osim ove stavke u Statutu biti izmenjeno i sve što se odnosi na Medija centar koji više nije u vlasništvu udruženja pa samim tim NUNS nad njim nema više nikakve ingerencije. Osim ovoga u novom Statutu će biti izmenjene i stavke koje se odnose na kategorije članstva. Izmene će se odnositi i na sednice Izvršnog odbora koje će članovi, kako je to danas predloženo moći da prate onlajn. Filipović Stevanović je zatim pročitala rezultate glasanja o izveštaju o radu organa udruženja. Protiv izveštaja prema njenim podacima nije glasao niko, ali su je kolege ispravile budući da Nenad Novičić nije podržao izveštaje. S obzirom na to da su uzdržana bila dva učesnika Skupštine konstatovano je da su izveštaji usvojeni. Što se tiče predloga da se članovima udruženja omogući da putem elektronske pošte do kraja godine glasaju o izveštajima o radu organa NUNS – a i on je usvojen budući da ga nije podržao samo jedan učesnik Skupštine.

Povodom predloga da NUNS napusti vladina radna tela i komisije Jelka Jovanović je predložila da se i o ovom predlogu članovi izjasne putem elektronske pošte a da konačnu odluku na osnovu raspoloženja članstva donese IO na nekoj od narednih sednica.

Branko Vučković je podržao predlog Jelke Jovanović dodajući da što se tiče komisija za budžetsko sufinansiranje medijskih projekata od javnog interesa koje formiraju lokalne samouprave predstavnici NUNS – a treba da ostanu u njima jer sudeći na osnovu dosadašnjeg iskustva gde god su u komisijama radili članovi udruženja vlast nije mogla da sprovodi otvorenu samovolju koja je bila evidentna u slučajevima kada u komisijama nije bilo članova NUNS – a ili predstavnika Medijske koalicije.

Predsednik NUNS – a Željko Bodrožić je u završnom obraćanju ponovio očekivanje da će već sledeću sednicu IO članovi udruženja moći da prate onlajn. Bodrožić je istovremeno najavio i da će na prvoj sednici IO raspravljati i doneti odluku o svim predlozima koji su se iskristalisali na Skupštini udruženja pa i o odluci da li će predstavnici NUNS –a i dalje učestvovati u radu vladinih radnih tela i komisija. On je objasnio da će pre nego što predlog o izlasku iz vladinih tela i komisija biti održan i sastanak na nivou Medijske koalicije kako bi članovi IO imali uvid u stavove ostalih NUNS – ovih partnera.

Ovim obraćanjem Željka Bodrožića, predsednika Nezavisnog udruženja novinara Srbije i zvanično je završena Skupština NUNS – a.

U Beogradu

26. 12. 2020.

Zapisničari

**Miona Milošević
Aleksandar Arsenijević**